

hvad der kan læres i 2 Maaneder, det ved jeg lige saa godt som det ærede Medlem. Men det, det kommer an paa, er, om det ikke er den rigtige Metode, man her er slaaet ind paa: at man bryder med den gamle stærkt militaristiske og ensidige Uddannelse og kommer ind paa en mere alsidig Uddannelse.

Hvis det ærede Medlem vilde tale med de Folk, som har været ude i Værloselejren i Sommer, er jeg sikker paa, at han vil høre, at det er meget heldigere Metoder, man nu anvender derude, end de tidligere Metoder: de bidrager til at holde os levende helt igennem, siger Mandskabet. Det er et Forsøg, der her gøres, og det er i høj Grad begrænset, hvad der kan naas. Men det, at de faar Foredrag om Sundhedslære, er vel ikke noget, det ærede Medlem har noget imod, eller at de faar Oplysning om, hvorledes vort Samfund er indrettet, faar Oplysning om kommunale Forhold, om Stats- og Kommunistyre o. s. v., er det noget, det ærede Medlem har noget imod? Eller, at de faar enkelte historiske Foredrag? Ja, nu er jeg næsten kommet helt igennem, hvad de faar Oplysning om med Hensyn til civile Forhold derude. Eller at de faar Vejledning i, hvorledes de skal benytte et Bibliotek, er det noget, som det ærede Medlem har noget imod? Det forekommer mig, at jeg, foranlediget af de Udtalelser, det ærede Medlem fremsatte, kan kræve Svar paa, om det ærede Medlem mener, at vi skal gaa tilbage til de gamle Uddannelsesmetoder, eller om han anser den Vej, vi er slaaet ind paa, for heldig.

Jeg har naturligvis set, at hele dette System er blevet angrebet i forskellige Blade, i „Højskolebladet“ og ogsaa i andre Blade, særlig fra radikal Side, og det var vel bl. a. derfor, det ærede Medlem skulde gøre sig til Talsmand for de Tanker, han nu har fremsat. Det forekommer mig, at det, naar der er Tale om militære Spørgsmaal, altid er meget vanskeligt at faa en fornuftig Tanke anerkendt i den Lejr, som det ærede Medlem tilhører. Landstormssoldaternes civile Undervisning strækker sig over to Timer af Dagen, og hvad de kan lære i den Tid, er naturligvis, som alt bemærket, begrænset — i den Henseende er jeg ikke uenig med det ærede Medlem —; men det kan siges om meget andet, f. Eks. om Højskoleundervisningen. Synspunktet fra min Side har ikke mindst været dette, at man maatte bryde med det gammeldags militaristiske System og faa gennemført en mere alsidig Undervisning for de unge Mennesker, og jeg tror absolut, at Forsøget er lykkedes.

Det ærede Medlem fremsatte saa nogle Betragtninger og Spørgsmaal i Anledning af en kongelig Anordning, som er blevet udstedt i Sommer. Efter Udtalelser, som blev fremsat i den radikale Presse, umiddelbart efter at denne kongelige Anordning var udkommet, havde jeg naturligvis ventet, at det ærede Medlem vilde komme frem ved Finanslovens første Behandling. Det ærede Medlem var imidlertid ret afdæmpet i Formen, jeg havde under Hensyn til de Artikler med mægtige Overskrifter, som fandtes ikke mindst i den radikale Presse i Sommer, ventet, at det ærede Medlem var optraadt paa en endnu mere aggressiv Maade, end han gjorde, men det ærede Medlem var jo alligevel lidt langt ude, idet han end ikke generede sig ved at præsentere Ludendorff i dette Ting. Det kunde det ærede Medlem have sparet sig, lad ham blive, hvor han er, jeg synes ikke, hans Navn skulde nævnes i Forbindelse med det, der her er Tale om.

Det ærede Medlem spurgte, ifølge hvilken Hjemmel den kongelige Anordning var blevet udstedt. Jeg vil her gerne nævne, at der er ikke udstedt een kongelig Anordning, men fire, og jeg skal endvidere gøre opmærksom paa, at der er ikke mindre end to Paragraffer i Søværnsloven, §§ 6 og 14, som udtrykkelig siger, at der skal udstedes kongelige Anordninger. Hvad enten der er Tale om Hær eller Flaade, er der sket saa store Forandringer ved Vedtagelsen af de nye Forsvarslove, at det var aldeles nødvendigt at ændre den kongelige Anordning, vi fik i 1911 efter Vedtagelsen af Forsvarslovene i 1909. Det var altsaa fire kongelige Anordninger, der kom, men jeg forstaar, at det særlig er den ene kongelige Anordning, der har det ærede Medlems Interesse, nemlig den, som drejer sig om Samvirken mellem Hær og Flaade.

Jeg har ment og mener fremdeles — og det skulde vi egentlig kunne være enige om alle sammen —, at vi maa være interesseret i at tilvejebringe den bedst mulige Samvirken mellem Hær og Flaade. Ingen, og allermindst det ærede Medlem, er i Tvivl om, at der undertiden har været ret stærke Friktioner mellem de to Værn, og jeg har anset det for at være af Betydning, at der kunde tilvejebringes et bedre Samarbejde, end der undertiden har været i tidligere Tider. Derfor satte jeg i Spidsen for denne kongelige Anordning, der drejer sig om Samvirken mellem Hær og Flaade, en Bestemmelse om, at man en Gang om Aaret — det vil aldeles afgjort blive Regelen — kan samles til et Møde under Forsvars-